Cuprins

ABREVIERI 5

CUVÂNT-ÎNAINTE 9

INTRODUCERE 11
Motivaţia alegerii temei 12
Concepte de bază 12
Metodologia cercetării 18
Structura lucrării 19
Relevanţa lucrării 24

CAPITOLUL I
ASPECTE PROCESUAL PENALE ÎN MATERIA PARTICIPANŢILOR, PROBEI ŞI AUDIERII PERSOANELOR 25
1.1. Participanţi 27
1.1.1. Organele de cercetare penală ale poliţiei judiciare 27
1.1.2. Organele de cercetare penală speciale 30
1.1.3. Procurorul 33
1.1.4. Avocatul 35
1.2. Probele 38
1.2.1. Noţiuni, importanţa probei şi contribuţia la aflarea adevărului 38
1.2.2. Obiectul probei 41
1.2.3. Clasificarea probelor 44
1.2.4. Administrarea probelor 44
1.2.5. Aprecierea probelor 48
1.3. Audierea persoanelor 52
1.3.1. Audierea suspectului şi a inculpatului 54
1.3.2. Audierea persoanei vătămate, a părţii civile şi a părţii responsabile civilmente 62
1.3.3. Audierea martorului 66

CAPITOLUL II
REGULI CLASICE DE TACTICĂ CRIMINALISTICĂ IMPLICATE ÎN PROCESUL AUDIERII 77
2.1. Reguli tactice utilizate cu ocazia audierii martorului 77
2.1.1. Pregătirea în vederea audierii martorului 78
2.1.2. Audierea propriu-zisă a martorului 88

2.2. Reguli tactice utilizate cu ocazia audierii persoanei vătămate 100
2.2.1. Pregătirea în vederea audierii persoanei vătămate 101
2.2.2. Audierea propriu-zisă a persoanei vătămate 105
2.3. Reguli tactice utilizate cu ocazia audierii suspectului sau inculpatului 110
2.3.1. Pregătirea în vederea audierii suspectului sau inculpatului 112
2.3.2. Audierea propriu-zisă a suspectului sau inculpatului 120

CAPITOLUL III
METODE ŞI TEHNICI DE INTEROGARE ŞI INTERVIEVARE 135
3.1. Repere istorice şi teoretice 135
3.1.1. Evoluţia metodelor şi tehnicilor de interogare pe timp de război 137
3.1.2. Taxonomia tehnicilor de interogare şi intervievare 141
3.1.3. Tehnicile de interogare şi intervievare în diferite culturi 154
3.2. Modele de interogare şi intervievare 163
3.2.1. Modelul REID 164
3.2.2. Interviul investigativ 172
3.2.3. Modelul PEACE şi derivatele sale 179
3.3. Dezvoltarea raportului 193
3.3.1. Raportul în relaţia cu suspecţii şi persoanele reticente la colaborare 198
3.3.2. Raportul în relaţia cu victimele şi martorii 204
3.3.3. Raportul în context internaţional şi multicultural 210
3.3.4. Modelul de intervievare ORBIT 214

CAPITOLUL IV
DETECTAREA COMPORTAMENTULUI SIMULAT 226
4.1. Indiciile nonverbale şi comportamentul simulat 229
4.1.1. Teorii privitoare la indiciile nonverbale ale comportamentului simulat 231
4.1.2. Perspectiva lui Paul Ekman asupra comportamentului nonverbal 235
4.2. Indiciile verbale şi comportamentul simulat 244
4.3. Detecţia comportamentului simulat cu instrumente specializate 249
4.3.1. Abordarea cognitivă 249
4.3.2. Evaluarea Validităţii Declaraţiei (SVA) şi Analiza Bazată pe Conţinut (CBCA) 254
4.3.3. Monitorizarea Realităţii (RM) 257
4.3.4. Analiza ştiinţifică a conţinuturilor SCAN 260

4.3.5. Abordarea Verificabilităţii (VA) ... 263
4.3.6. Reality Interview (RI) ... 265
4.3.7. Utilizarea strategică a probelor (SUE) ... 268
4.3.8. Declaraţia model (MS), ca parte a Evaluării cognitive (CCA) ... 271
4.3.9. Aspecte comparative privind instrumentele verbale de detectare a minciunii ... 275
4.3.10. Interviul pentru Analiza Comportamentală (BAI) ... 278
4.3.11. Teoria Detectării Semnalelor (SDT) ... 281
4.4. Tehnica poligraf ... 284
4.4.1. Istoricul şi evoluţia tehnicii ... 285
4.4.2. Elemente de psihofiziologie implicate în examinarea poligraf ... 290
4.4.3. Elemente limitative în tehnica poligraf ... 296
4.4.4. Utilizarea testului poligraf la nivel internaţional ... 302
4.4.5. Soluţii alternative la tehnica poligraf ... 308
4.4.6. Utilizarea algoritmilor automatizaţi în interpretarea datelor poligraf ... 314
4.5. Detecţia prin instrumente automatizate a comportamentului simulat ... 319

CAPITOLUL V
CERCETARE APLICATĂ ... 336
5.1. Evaluarea metodelor şi tehnicilor de audiere, precum şi a modurilor de detectare a comportamentului simulat de către organele de cercetare penală ale poliţiei judiciare din România ... 336
5.1.1. Instrumente ... 337
5.1.2. Metodologia ... 340
5.1.3. Participanţii ... 342
5.2. Rezultate şi interpretări ... 343
5.3. Testarea ipotezelor ... 357
5.4. Limite şi oportunităţi ... 366
5.5. Concluziile cercetării ... 368

CONCLUZII ... 372

LISTA TABELELOR ŞI FIGURILOR ... 377

ANEXE ... 379

BIBLIOGRAFIE ... 401